

Rakennushistoriaselvitys

Savon Sanomien toimitalo
297-2-11-7

13.6.2024

Savon Sanomien toimitalo
Vuorikatu 21
Kuopio, Vahtivuori, 297-2-11-7
Rakennushistoriaselvitys 13.6.2024
Tekijät: Harri Luomaa ja Sini Kourunen, Arkkitehtipalvelu Oy

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	5
HISTORIALLINEN TAUSTA JA RAKENNUSHISTORIA.....	6
JOHTOPÄÄTÖKSET.....	52
LÄHDELUETTELO.....	53

JOHDANTO

Rakennushistoriallinen selvitys koskee Kuopion kaupungin 2. kaupunginosan (Vahtivuoren) korttelin 11 tontilla 7 osoitteessa Vuorikatu 21 sijaitsevia Savon Sanomille kuuluvia rakennuksia. Rakennukset omistaa Keski-suomalainen Oy.

Tontti 7 sijaitsee aivan Kuopion keskustassa Vuorikadun, Kirjastokadun ja Puusepänkadun kulmauksessa. Tontilla on voimassa oleva asemakaava vuodelta 1995. Tontin pinta-ala on 2 299m² ja sillä on rakennusoikeutta 43 000m². Kaikki rakennusoikeus on käytetty.

Tontilla sijaitsee kaksi rakennusta. Toinen on arkkitehti A. S. Sandelin suunnittelema 31.12.1958 valmistunut neljäkerroksinen harjakattoinen rakennus ja toinen arkkitehti Kaj Michaelin suunnittelema 31.12.1967 valmistunut kaksikerroksinen tasakattoinen laajennusosa. Jälkimmäisen yhteyteen rakennettiin rakennussuunnittelutoimisto Timonen & Sormunen suunnittelema siipi vuonna 1996.

Savon Sanomat rakennutti rakennukset aikanaan oman toimintansa tarpeisiin ja lehti toimii niissä edelleenkin. Osaa tiloista on myös vuokrattu eteenpäin. Rakennukset eivät ole suojeltuja. Rakennuksista on tehnyt kuntotutkimus Brado Oy:n toimesta 20.3.2023.

Rakennushistoriaselvitys on tehty tonttia koskevan uuden asemakaavan laadinnan tueksi. Selvityksen on tilannut Rakennustoimisto K. Tervo Oy ja laatinut Arkkitehtipalvelu Oy. Selvitys on tehty keväällä 2024 keräämällä tietoa olemassa olevista lähteistä sekä käymällä kohteessa paikan päällä.

HISTORIALLINEN TAUSTA JA RAKENNUSHISTORIA

Savon Sanomat perustettiin vuonna 1907 maalaisliiton äänenkannattajaksi ja vaalilehdeksi. Vuonna 1912 lehdelle valmistui Kuopioon Vuorikadun ja Tulliportinkadun kulmaan arkkitehti J. V. Strömbergin suunnittelema toimitalo. Savon Sanomien uusi toimitalo-kirjapainorakennus valmistui vuonna 1958 Vuorikadulle vanhan toimitalon viereen. Uudisrakennuksen suunnitteli arkkitehti A. S. Sandelin. Rakennukseen tuli toimistotiloja ja kirjapaino.

Savon Sanomien tilat kävivät kuitenkin ahtaiksi ja kirjapainorakennusta päätettiin laajentaa. Laajennusosaa koskevat rakennussuunnitelmat esiteltiin yhtiökokouksessa keväällä 1966 ja ne hyväksyttiin heti. Koko alue oli kuitenkin rakennuskiellossa meneillä olevan asemakaavamuutoksen takia. Rakentamista ohjasi ainoastaan vuonna 1903 vahvistettu asemakaava ja vuonna 1963 vahvistettu rakennusjärjestys. Maistraatti kuitenkin myönsi kesäkuun alussa poikkeusluvan uudisrakennuksen rakentamiselle, koska sen katsottiin istuvan asemakaavaehdotukseen ja yhtiön omistamien tonttien yhdistämisestä yhdeksi tontiksi oli sovittu kaupungin kanssa. Vanhojen rakennusten purkutyöt alkoivat heti luvan saatua. Laajennus valmistui 1967 ja sen yhteyteen rakennettiin rakennussuunnittelutoimisto Timonen & Sormunen suunnittelema siipi vuonna 1996.

Kortteli koostui 1950-luvulla neljästä tontista, joista yhtiö omisti kaksi. Toisella tontilla sijaitsi nelikerroksinen kirjapainorakennus vuodelta 1957 ja toisella Kiinteistöosakeyhtiö Kodin talo, josta toimitus ja konttori olivat vallanneet ajansaatossa tiloja kerros kerrokselta. Korttelin kolmannesta tontista oli ostettu 1/3 1950-luvulla (nykyinen Kirjastokadun ja Puusepänkadun kulmaus) ja loput 1962.

Savon Sanomat omistivat lisäksi kaksi tonttia Puijonrinteeltä (entisestä Puijon- ja Kallantien risteyksestä), jotka oli ostettu jo vuonna 1940. Nämä jäivät kuitenkin Kuopio-lisalmi valtatie asemakaavamuutoksessa moottoritien alle. Tonttien vaihtamisesta käytiin neuvotteluja Kuopion kaupungin kanssa jo vuonna 1962, mutta se ei onnistunut. Lopputulemana Tie- ja vesirakennuslaitos lunasti tiepohjan ja loput neliöt myytiin Kuopion ev.lut. seurakunnalle 1982.

Vaikka maistraatti myönsi poikkeusluvan laajennukselle 1966, korttelin neljännen tontin omistaja katsoi kuitenkin, että hänen oikeuksiaan on loukattu, rakentamislakia ja -asetuksia rikottu sekä toimittu asemakaavaehdotuksen vastaisesti, jossa kortteli oli varattu liikerakentamiseen eikä teollisuusrakentamiseen. Tontinomistaja valitti läänioikeuteen, joka poisti rakennusluvan lainvastaisena kesällä 1967. Laajennus oli kuitenkin jo melkein valmis ja pääasiassa käyttöön otettu. Ainoa rakennustarkastajan kanssa neuvoteltava asia oli saisiko viimeistelytyöt tehdä loppuun ilman, että ne tulkittaisiin käyttöön otetun rakennuksen kunnostus- ja muutostöiksi. Seurasi oikeuskiista, jota yritettiin ratkaista tonttikaupalla, mutta hinnasta ei päästy yksimielisyyteen. Vasta 1979 kaupat saatiin sovittua. Lopullinen asemakaavamuutos hyväksyttiin 1969.

Kirjapainon paikalla olleet puutalot purettiin rakennuksen alta 1956.

Ulkokuva Vuorikadulta 1960-luvulta © Savon Sanomien kuva-arkisto

Ulkokuva sisäpihalta 1950-luvulta © Savon Sanomien kuva-arkisto

Ulkokuva Vuorikadulta 1960-luvulta © Savon Sanomien kuva-arkisto

Ulkokuva sisäpihalta 1960-luvulta © Savon Sanomien kuva-arkisto

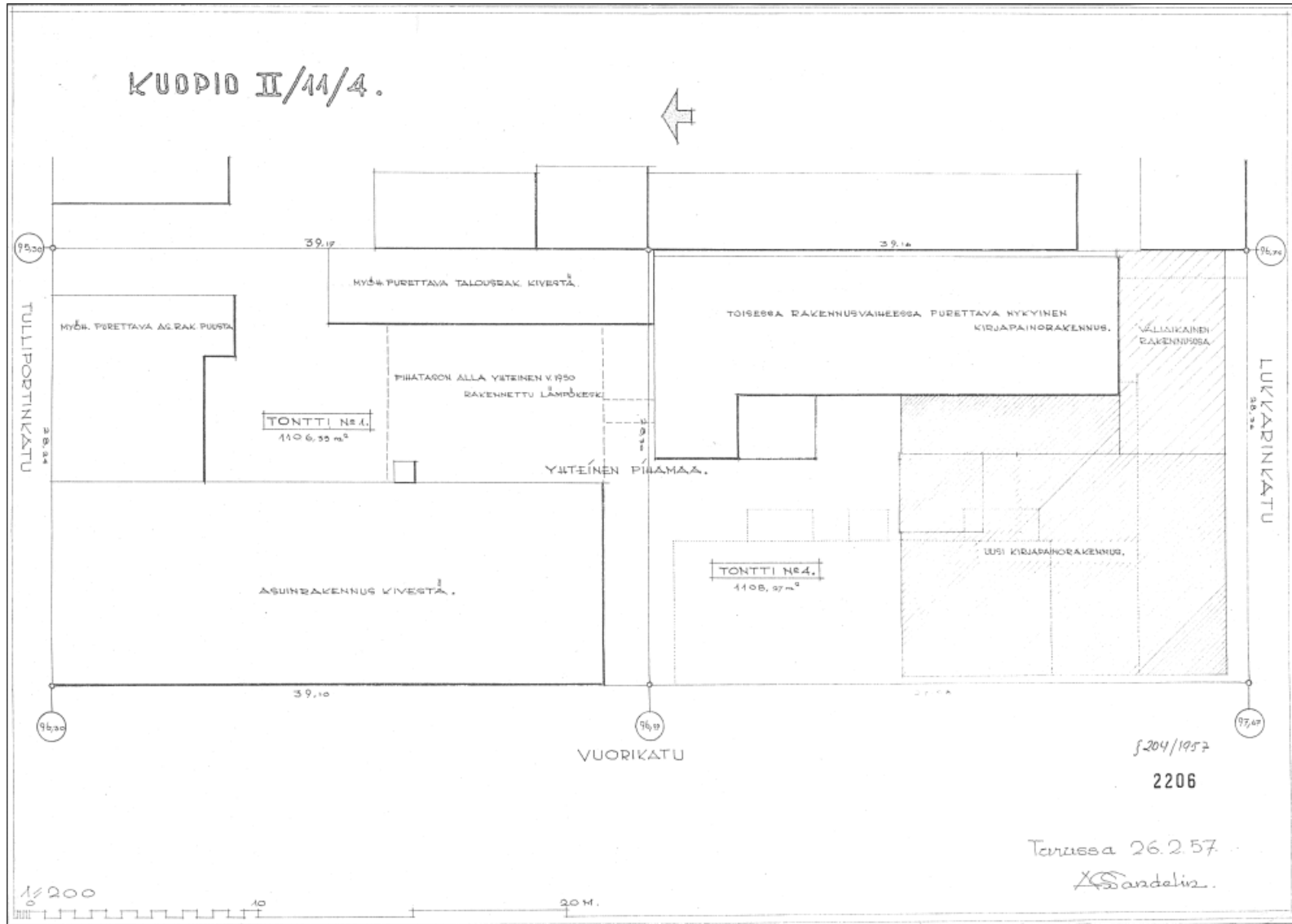
Kirjapainon laajennusosa valmistui 1967. © Savon Sanomien kuva-arkisto

1970 luvulla otettu kuva 1957 valmistuneesta rakennuksesta
© Savon Sanomien kuva-arkisto

Asiakaspalveluauula 80-luvulla © Savon Sanomien kuva-arkisto

Asemapiirustus 1957 © Lupapiste Kauppa

Savon Sanomien kirjapainorakennuksen laajennus - Esis. rakennussuunnitelma.

Lukkarinkadulle.

II.11.4
5204/1957

2214

Tennessä 26.2.57. A.S. Sandelin

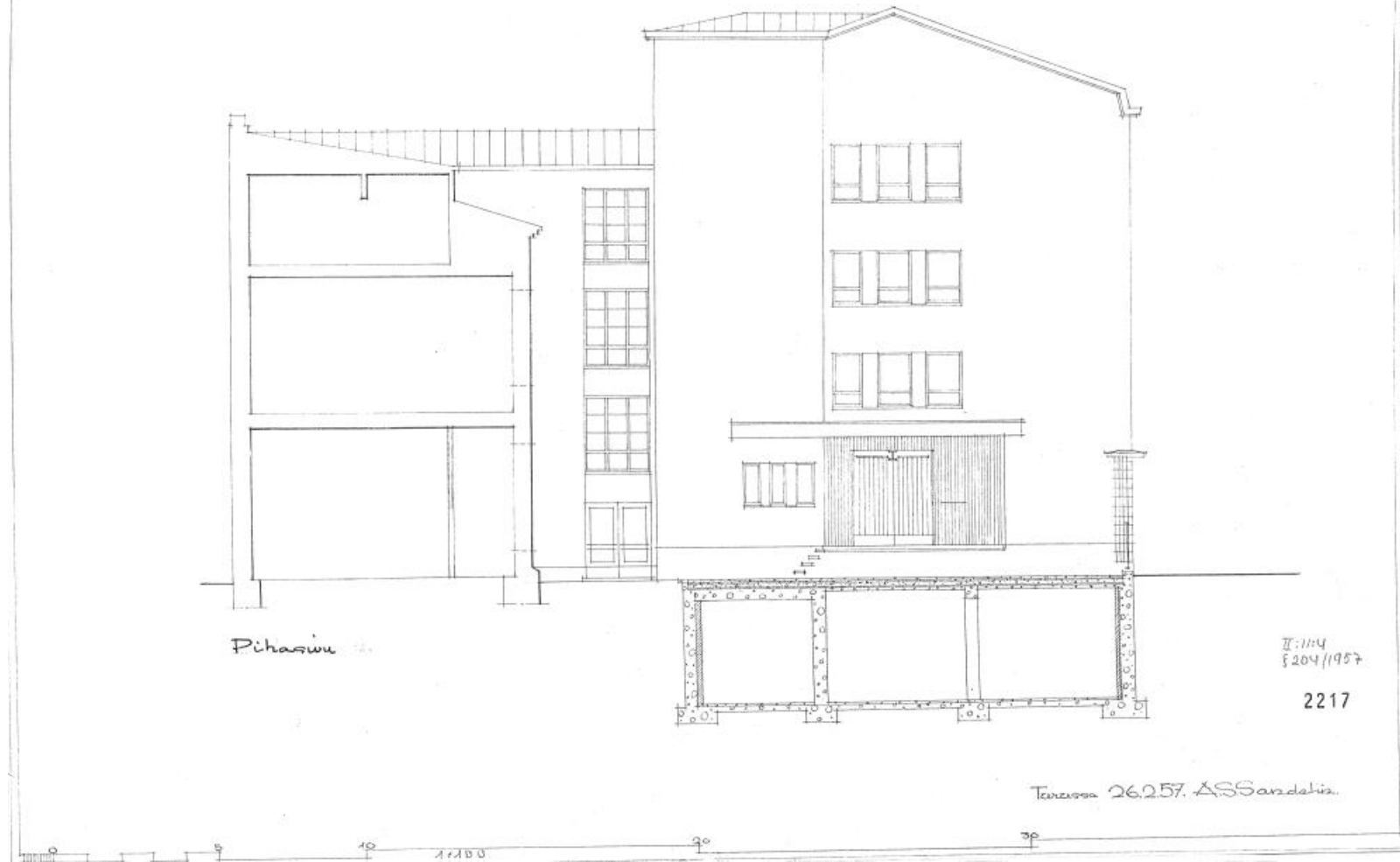

Julkisivu Lukkarinkadulle (nykyiselle Kirjastokadulle) 1957 © Lupapiste Kauppa

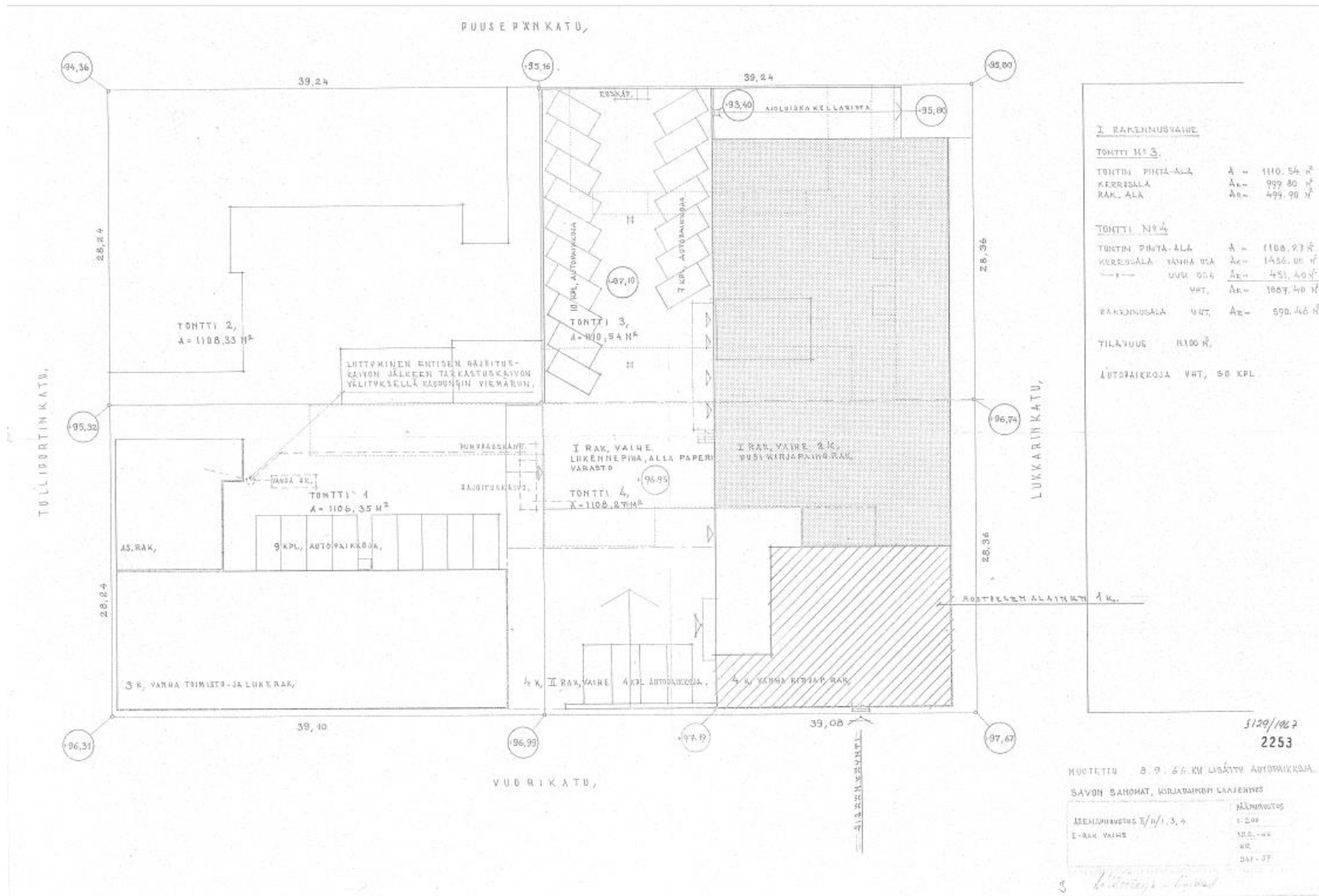

Julkisivu Vuorikadulle 1957 © Lupapiste Kauppa

Savos Seuramies kirjapainorakennuksen laajennus - Eris. rakennusvaihe -

Julkisivu Pihalle 1957 © Lupapiste Kauppa

I RAKENNUSVAIHE

TONTTI Nro 3

TONTIN PINTA-ALA	A = 1110,54 m ²
KERROSALA	A _k = 999,80 m ²
RAK. ALA	A _r = 499,90 m ²

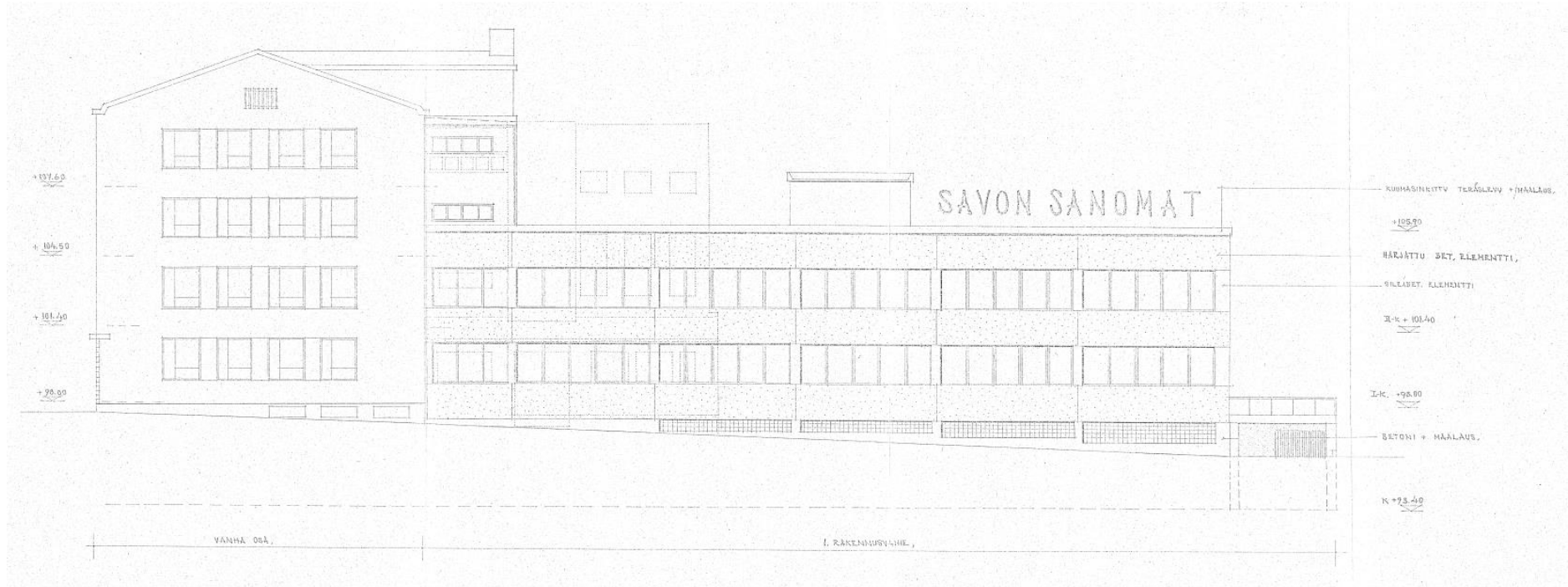
TONTTI Nro 4

TONTIN PINTA-ALA	A = 1108,27 m ²
KERROSALA VANHA OSA	A _k = 1456,00 m ²
UUSI OSA	A _k = 451,40 m ²
VHT.	A _k = 1007,40 m ²

RAKENNUSALA VHT. A_k = 598,46 m²

TILAVUUS 1100 m³.

AUTOAIKKOJA VHT. 50 KPL.

Julkisivu Lukkarinkadulle (nykyiselle kirjastokadulle) 1967© Lupapiste Kauppa

UUTISOINTI

Savon Sanomien arkistosta löytyy kolme lehtiartikkelia koskien Savon Sanomien korttelissa tapahtuvia muutoksia. Ensimmäinen uutinen koskee laajennusosan rakentamista Kirjastokadulle ja toinen mm. uuden siiven rakentamista Puistokadulle. Kolmas uutinen paljastaa, että uusi siipi on saavuttanut harjakorkeuden ja että tekeillä on myös maanalainen parkkihalli.

Savon Sanomien lehtiartikkeli 11.9.1966 "Savon Sanomain kirjapaino Oy laajentaa"

Savon Sanomissa 11.9.1966 julkaistussa artikkelissa "Savon Sanomain kirjapaino Oy laajentaa" kerrotaan, että Savon Sanomain Kirjapaino Oy ja Rakennusliike Ensio Antikainen ovat solmineet edellisenä päivänä urakkasopimuksen. Sopimus koskee Savon Sanomain Kirjapaino-Oy:n laajennusosan (11 100m³) rakentamista yhtiön tontille Lukkarinkadun (nykyisen Kirjastokadun) puolelle. Rakentaminen tullaan aloittamaan viikon kuluessa. Lehtikirjoituksessa on myös kuva allekirjoitustilaisuudesta.

Savon Sanomien lehtiartikkeli 11.9.1966 "Savon Sanomain kirjapaino Oy laajentaa"

Savon Sanomien lehtiartikkeli ”Savon Sanomien kortteli uudistuu” 19.5.1995
 Savon Sanomissa 19.5.1995 julkaistussa artikkelissa ”Savon Sanomien kortteli uudistuu” kerrotaan, että Savon sanomien kortteliin Tulliportinkadun puolelle tullaan rakentamaan viisikerroksinen asuintalo. Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen omistamassa talossa tulee olemaan n. 30 korkeatasoista vuokrahuoneistoa, joissa on 2–3 huonetta, keittiö ja sauna. Talon on määrä valmistua keväällä 1996.

Lehtiartikkelissa mainitaan myös, että Savon Sanomien toimitukselle rakennetaan lisäksi uudet tilat nykyisen hallinto- ja latomorakennuksen yhteyteen Puusepänkadulle. Uusi kaksikerroksinen siipi tulee olemaan n. 800m². Lehden valmistus yhdistyy samalla siten, että toimitus ja latomo ovat pääasiassa yhteisissä tiloissa. Tämän kortteliosan arvioidaan valmistuvan vuosien 1995 ja 96 vaihteessa. Molemmat uudisrakennukset on suunnitellut kuopiolainen rakennussuunnittelutoimisto Timonen& Sormunen.

Artikkelissa kerrotaan lisäksi, että Savon Sanomien toimituksen käytössä ollut, arkkitehti J.V. Strömberg:n suunnittelema rakennus vuodelta 1912, tullaan remontoimaan sisätilojen osalta. Katutasoon odotetaan entiseen tapaan liikehuoneistoja ja ylempiin kerroksiin asuin- tai toimistotiloja. Julkisivut tulevat säilymään ennallaan, koska kyseessä on suojelukohde. Muutosten arvioitu valmistuminen on kesällä 1996.

Lehtiartikkelin lopussa mainitaan, että kortteliin tulee n. 120 autopaikkaa ja että omistusjärjestelyiden takia, kortteli on jaettu kahtia. Toisen tonteista omistaa Savon Sanomat ja toisen Savocon Oy, joka tekee myös korttelin rakennustyöt. Myös toimituksen nykyisen rakennus siirtyy Savoconin omistukseen. Kaiken kaikkiaan hankkeen kustannusarvio on n. 30 000 000 markkaa. Uutisessa on lisäksi valokuva Tulliportinkadun ja Vuorikadun risteyksestä kortteliin päin sekä korttelin pohjapiirustus.

Savon Sanomien lehtiartikkeli 19.5.1995 ”Savon Sanomien kortteli uudistuu”

Savon Sanomien lehtiartikkeli 30.9.1995 ”Savon Sanomien toimituksen uusi rakennus harjassa”

Savon Sanomissa 30.9.1995 julkaistussa artikkelissa ” Savon Sanomien toimituksen uusi rakennus harjassa” kerrotaan, että Savon Sanomien korttelin toimituksen kaksikerroksinen pilari-laatta-rakenteinen laajennusosa on saavuttanut harjakorkeuden. Rakennuksen arvioidaan valmistuvan tammikuun lopussa 1996, jolloin koko Savon Sanomien toimitus ohjeistoimintoinen tulee muuttamaan siihen. Artikkelissa kerrotaan myös, että työn alla on lisäksi osin maan alle sijoittuva 70 paikkainen autohalli, jonka päälle rakennetaan myöhemmin uusi asuinkerrostalo. Lehtiartikkelissa on myös maininta entisen toimistorakennuksen tulevasta saneerauksesta asuin- ja liikekäyttöön.

OLLI HERRANEN

Savon Sanomien uusi toimitusrakennus valmistuu Puusepänkadun varteen tammikuun loppuun mennessä. Toimitus muutta siihen kokonaisuudessaan.

30 -09- 1995

Savon Sanomien toimituksen uusi rakennus harjassa

Savon Sanomien toimikortteliin Puusepänkadun varteen rakennettava toimituksen uudisrakennus ehti harjakorkeuteensa perjantaina. Kaksikerroksinen pilari-laattarakenteinen uudisrakennus valmistuu ensi tammikuun lopussa. Tällöin koko Savon Sanomien toimitus oheistoimintoinen muuttaa siihen.

Uudisrakennuksen lattiapinta-ala on reilut 1 900 neliötä. Tilat

liittyvät elimellisesti vanhaan latorakennukseen. Työn alla on myös 70 auton halli, joka sijoittuu osittain pihan alle. Kaikkiaan työn alla on Savon Sanomien tontilla 3 500 neliön rakennuskokonaisuus, jonka kustannusarvio on 14 miljoonaa markkaa

Savon Sanomien toimituksen muutettua Vuorikadun ja Tulliportinkadun kulmauksesta, entinen toimitusrakennus saneerataan asuin- ja liikekäyttöön. Myöhemmässä vaiheessa Tulliportinkadun varteen on tarkoitus rakentaa asuinkerrostalo nyt työn alla olevan autohallin päälle.

Savon Sanomien rakennusprojektiin on suunnitellut Rakennus-suunnittelutoimisto Sormunen & Timonen ja sen toteuttaa Savocon Oy.

Savon Sanomien lehtiartikkeli 30.9.1995 ”Savon Sanomien toimituksen uusi rakennus harjassa”

KRONOLOGINEN LUETTELO RAKENNUSLUVISTA

Päivämäärä: Rakennusluvan laatu:

13.2.1904:	Ei mainintaa rakennusluvan laadusta	27.7.1942:	Asuinrakennus muutos
12.12.1908:	Asuin- ja talousrakennus (Vuorikatu 21–23)	27.2.1950:	Liikerakennuksen muutos
10.4.1909:	Ei mainintaa rakennusluvan laadusta	14.8.1950:	Lämpökeskus
18.5.1910:	Ei mainintaa rakennusluvan laadusta	25.6.1951:	Asuinrakennuksen muutos (Vuorikatu 21–23)
25.11.1912:	Ei mainintaa rakennusluvan laadusta (Vuorikatu 21–23)	14.1.1952:	Palo-ovi (Vuorikatu 21–23)
18.8.1913:	Ei mainintaa rakennusluvan laadusta	16.6.1952:	Asuin-/liikerakennus muutos (Vuorikatu 21–23)
5.10.1914:	Ei mainintaa rakennusluvan laadusta (Vuorikatu 21–23)	30.6.1952:	Liikerakennuksen laajennus
15.10.17:	Asuin-/liikerakennus muutos (Vuorikatu 21–23)	14.1.1957:	Kirjapaino (mitätöity)
28.8.1918:	Asuin- ja talousrakennus (Vuorikatu 21–23)	8.4.1957:	Kirjapainorakennus, 14.7.1957 luvan tilalle
10.5.1926:	Asuinrakennus muutos	26.8.1957:	Kirjapainorakennuksen muutos
31.5.1927:	Asuinrakennus muutos	31.10.1960:	Asuin-/liikerakennus muutos (Vuorikatu 21–23)
30.8.1927:	Asuinrakennus muutos (Vuorikatu 21–23)	13.2.1961:	Asuin-/liikerakennus muutos (Vuorikatu 21–23)
10.4.1928:	Asuin-/liikerakennus muutos (Vuorikatu 21–23)	4.6.1963:	Asuin-/liikerakennus muutos (Vuorikatu 21–23)
24.9.1930:	Asuinrakennus muutos	14.10.1963:	Asuin-/liikerakennus muutos (Vuorikatu 21–23)
10.7.1933:	Asuinrakennus muutos	10.5.1965:	Asuin-/liikerakennus muutos (Vuorikatu 21–23)
16.7.1934:	Asuinrakennus muutos	19.9.1966:	Kirjapainorakennus
12.4.1937:	Liikerakennuksen muutos (Vuorikatu 21–23)	12.12.1966:	Väriyysuunnitelma (Vuorikatu 21–23)
6.9.1937:	Talousrakennuksen muutos	13.2.1967:	Kirjapainorakennuksen muutos
30.5.1938:	Asuinrakennus muutos	6.3.1967:	Kirjapainorakennuksen muutos

8.4.1969:	Asuinrakennus purkamatta kaksi vuotta (Vuorikatu 21–23)	9.4.1985:	Valomainokset ja markiisit (Vuorikatu 21–23)
6.10.1969:	Kirjapainorakennuksen muutos	20.5.1985:	Mainosvitriinin muutos Vuorikadun puoleisella sivulla
28.6.1971:	Toimistorakennuksen muutos (Vuorikatu 21–23)	7.10.1985:	Muutoksia kellari-, ullakko- ja 4-kerroksissa
4.10.1971:	Kirjapainorak. muutos – väestönsuojan rakentamisvelvollisuus asiaperit	30.12.1985:	Ajoluiskan katoksen rakentaminen Puusepänkadun puoleiseen pätyyn
9.12.1971:	Toimistorakennuksen muutos (Vuorikatu 21–23)	20.1.1986:	Kerhotilan muutos myymäläksi
24.7.1973:	4. kerroksen muutos	10.2.1986:	Sosiaalitila varastoksi ja arkistoksi kellarikerroksessa
1.10.1973:	Kirjapainorakennuksen muutos	24.3.1986:	Valomainos ”kirpputori”
14.1.1974:	Autopaikat	25.1.1988:	Muutoksia 1- ja 2-kerroksissa (Vuorikatu 21–23)
28.1.1974:	Kirjapainorakennuksen muutos	19.3.1990:	Rakennuksen sisäiset muutokset, uusia tilajärjestelyjä
26.5.1975:	Kirjapainorakennuksen muutos	18.2.1991:	Purkuilm. toimisto/as. toimistoh. huone
1.11.1976:	Laajennus ja muutos	7.12.1992:	Liikerakennuksen muutokset ja uusi iv-konehuone
29.8.1977:	Väestönsuojan laajennus	12.11.1993:	Mainos (Savon Sanomat)
9.10.1978:	Liikerakennuksen muutos	19.11.1993:	Aita, portti ja autopaikat
19.2.1979:	Muutokset	22.11.1993:	Autopaikat, patsas ja aita
11.6.1979:	Muutos	12.6.1995:	Toimistorakennuksen laajennus ja muutos
25.6.1979:	Markiisit	16.10.1995:	Julkisivu muutos
15.10.1979:	Kellarikerroksen muutos	6.5.1996:	Lehtipoika-patsaan sijoitus
4.5.1981:	Muutos	19.6.1996:	Julkisivumuutos, mainosvalo
20.7.1981:	Julkisivuvärit	17.1.2000	Toimistorakennuksen sisäiset muutokset
6.2.1984:	Kokoontumistilojen muutos tsto- ja atk-käyttöön	1.10.2001:	Sisätilamuutos, varastohuoneen muutos neuvottelutilaksi
20.8.1984:	Entisen lehtipainon muutos		

- 16.4.2004: Valomainosten siirto osoitteesta Vuorikatu 25 osoitteeseen
Vuorikatu 21
- 23.6.2004: Valomainos
- 12.7.2004: Sisätilojen muutokset kellarikerroksessa
- 7.5.2012: Polkupyörä/jätekatos

MUUTOSLOKI

1. 1969

Koneaukko 2 krs ikkunan paikalle lukkarinkadun (nyk. Kirjastokatu) puolelle. Samassa yhteydessä ikkunoiden välinen sileärappaus korvattiin valkoisella mineriitti levyllä ja aukotuksen alle lisättiin kupariprofiililevy.

2. 1975

Kellarikerroksen ja 1. kerroksen pohjia muutetaan. Kerrokseen tulee esimerkiksi toimisto- ja sosiaalitylöitä sekä avointa työskentelytilaa.

3. 1979

3. ja 4. kerroksen tilat muutetaan toimisto-, tauko-, työskentely- ja sosiaalitylöiksi.

4. 1981

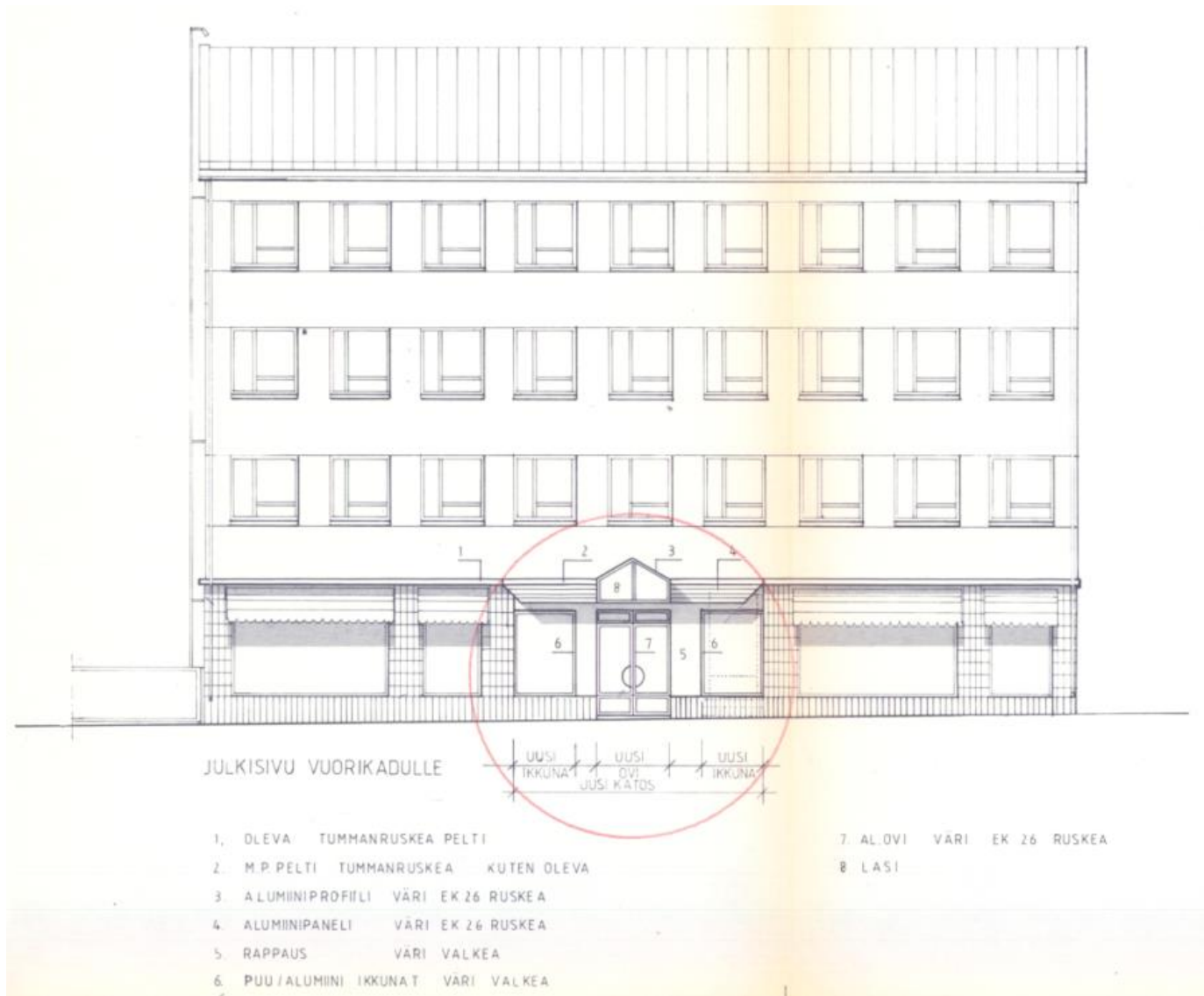
Autopaikat valmistuvat vuonna-81. Autopaikat oli suunniteltu asemaan jo laajennuksen suunnittelu vaiheessa, mutta rakennuslupaa haettiin ensi kertaa 1974.

5. 1984–1985

Vuoteen 1985 saakka kellarikerroksessa oli painokone, kellarikerroksen tila ollut avoin painokoneen vuoksi. Painokoneen ja teknisen tuotannon siirryttyä Leväsen kaupunginosaan kellarikerroksen ja 1. kerroksen väliin rakennettiin välipohja ja kerrosten tilat muutettiin toimistotiloiksi. 1985 rakennetaan katos ajoluiskan päälle Puusepänkadun puoleiseen päätyyn.

6. 1992–1993

Vuorikadun puolella sijaitseva sisäänkäynti uusitaan, ovi ja ikkunat vaihdetaan ja sisäänkäynnille rakennetaan katos. Uusi IV-konehuone.

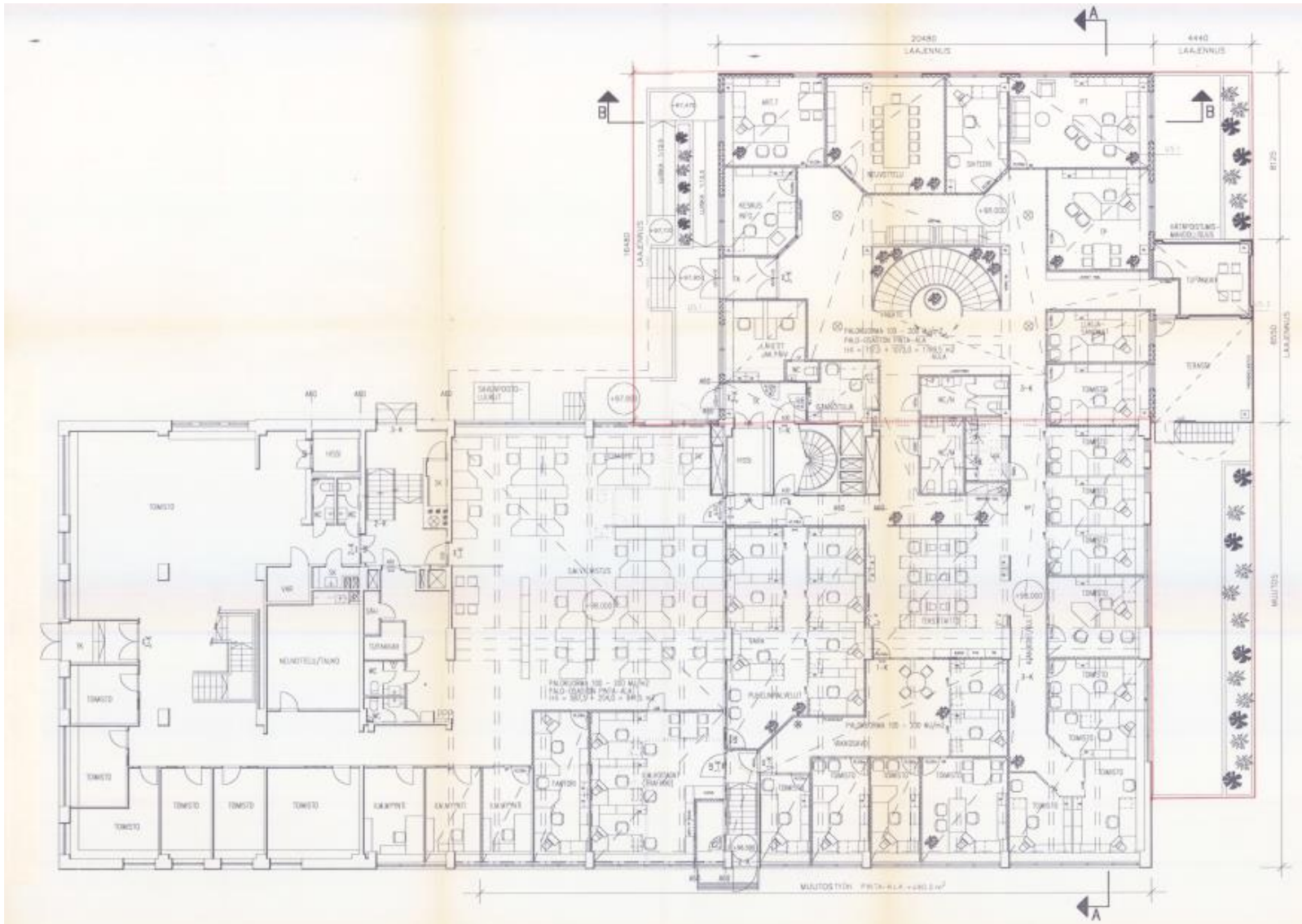

6. Julkisivu Vuorikadulle- uusi sisäänkäynti 7.12.1992 © Lupapiste Kauppa

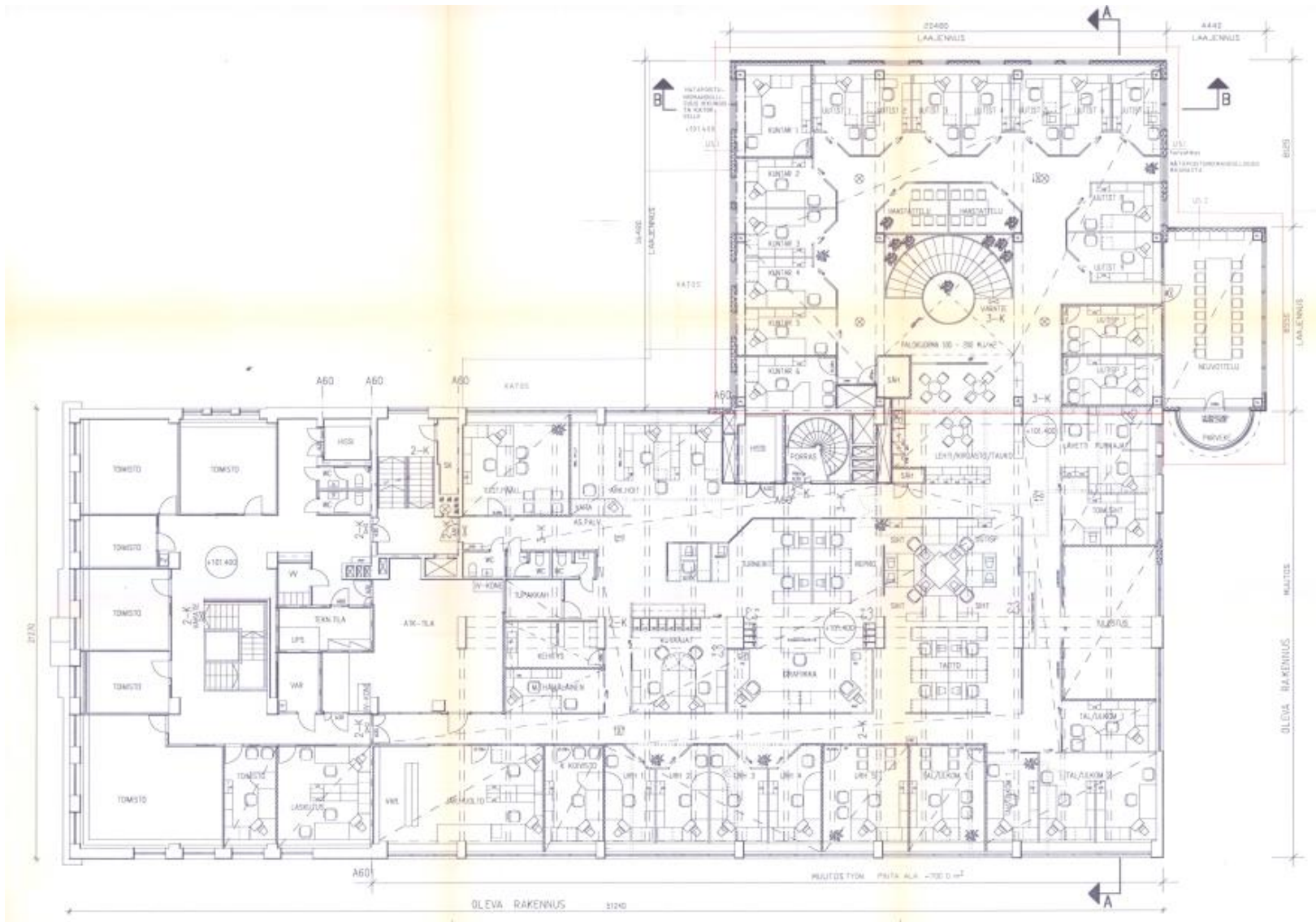
7. 1995–1996

Julkisivujen maalausta, laajennus Puusepänkadun puolella
Tulliportinkadulle päin. IV-konehuoneen laajennus.

Rakennuslupa myönnetty ja työt aloitettu kesäkuussa 1995. Laajennus valmistunut ja lopputarkastettu lokakuussa 1996.

7. Pohja 1.krs 12.6.1995© Lupapiste Kauppa

7. Pohja 2.krs 12.6.1995 © Lupapiste Kauppa

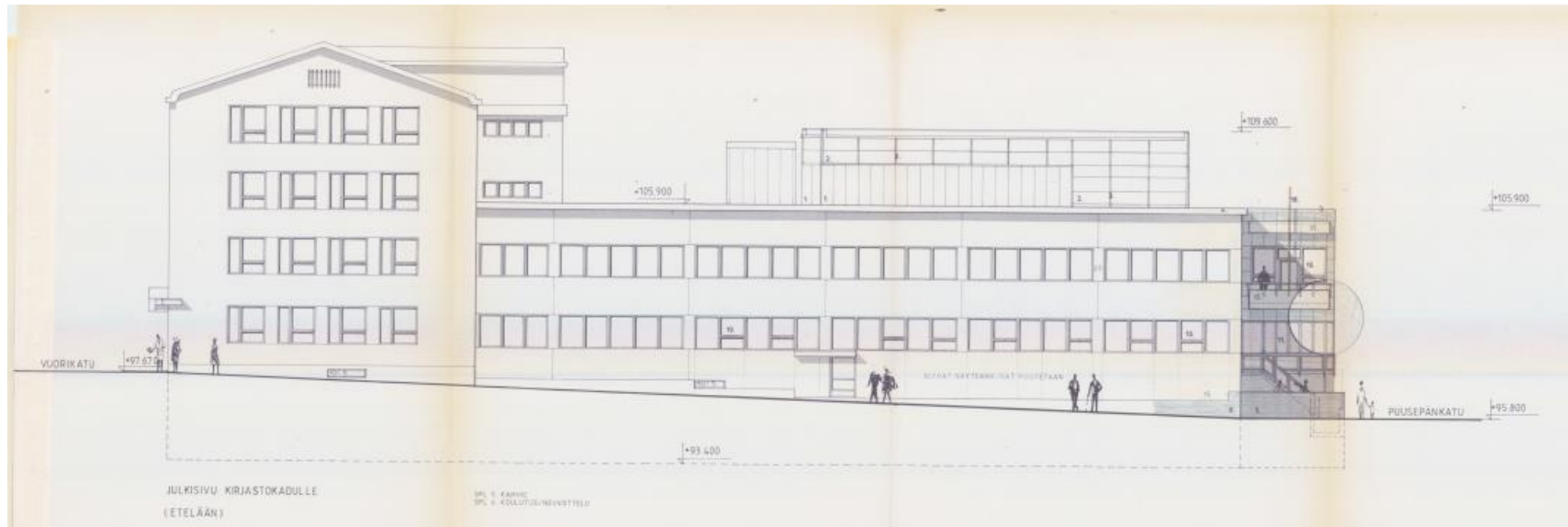
7. Julkisivu Puusepänkadulle (itään) 12.6.1995 © Lupapiste Kauppa

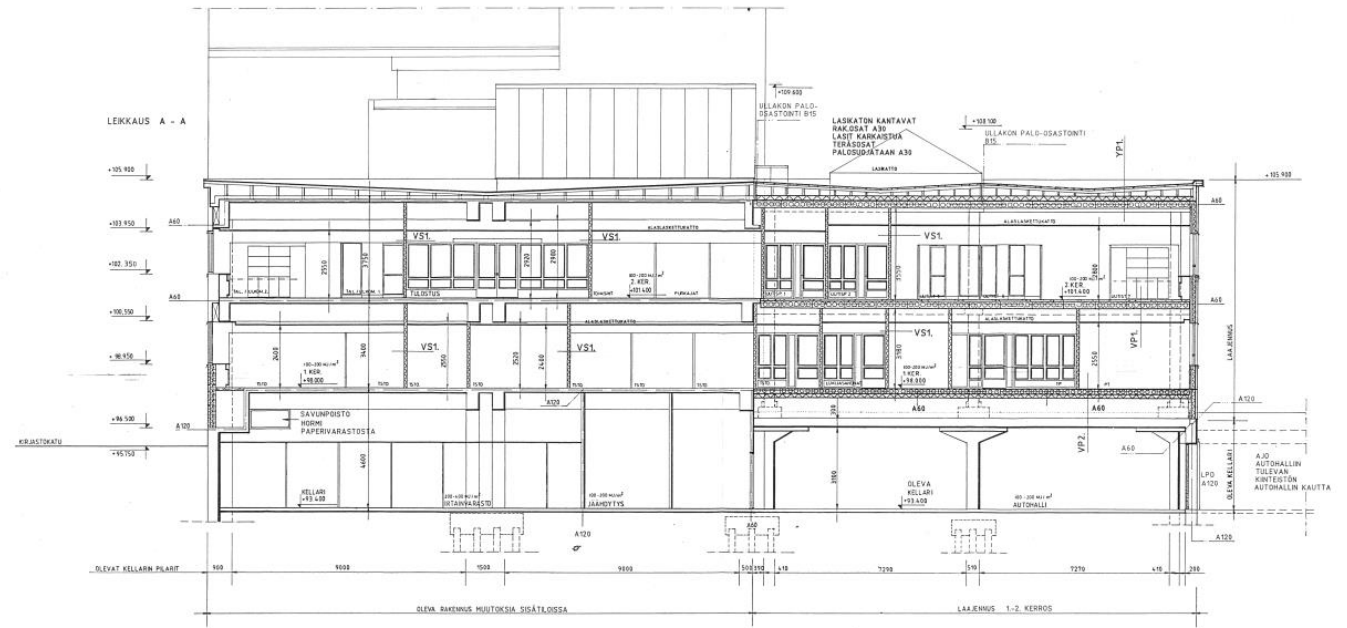
7. 1995 Julkisivu Tulliportinkadulle (pohjoiseen) 12.6.1995 © Lupapiste Kauppa

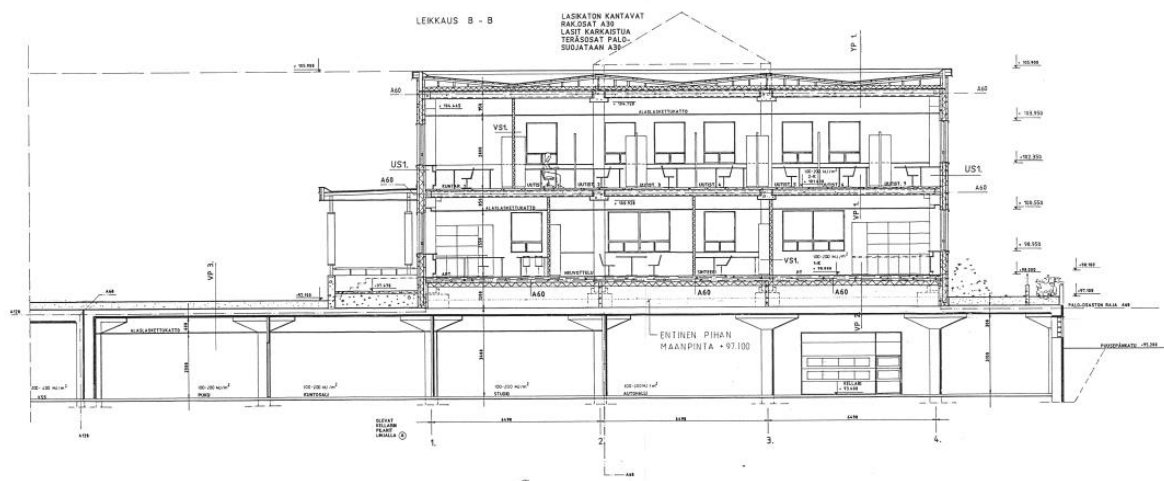
7. Julkisivu Vuorikadulle (länteen) 16.10.1995 © Lupapiste Kauppa

7. Julkisivu Kirjastokadulle (etelään) 12.6.1995 © Lupapiste Kauppa

7. Leikkaus A-A 12.6.1995 © Lupapiste Kauppa

7. Leikkaus B-B 12.6.1995 © Lupapiste Kauppa

8. 1997

Lattioiden saneeraus

9. 2000

Julkisivujen maalausta ja alimpien parvekkeiden purku Puusepänkadun ja Kirjastokadun puolelta. Molemmissa purettiin alin parveke, katutasolta parvekkeelle johtavat portaat sekä parvekkeiden yhteydessä olevat ikkunat vaihdettiin muun julkisivun mukaisiksi.

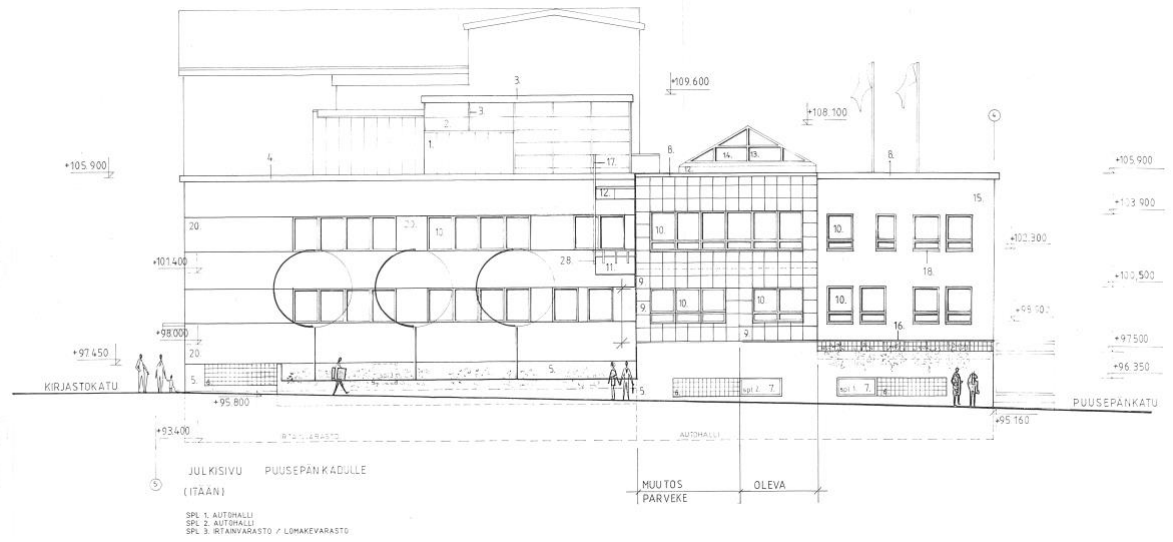
Lisäksi uusittiin neljä ikkunaa alkuperäisen (1957 rakennetusta) kirjapainorakennuksen 3. kerroksen ikkunoista.

10. 2004–2006

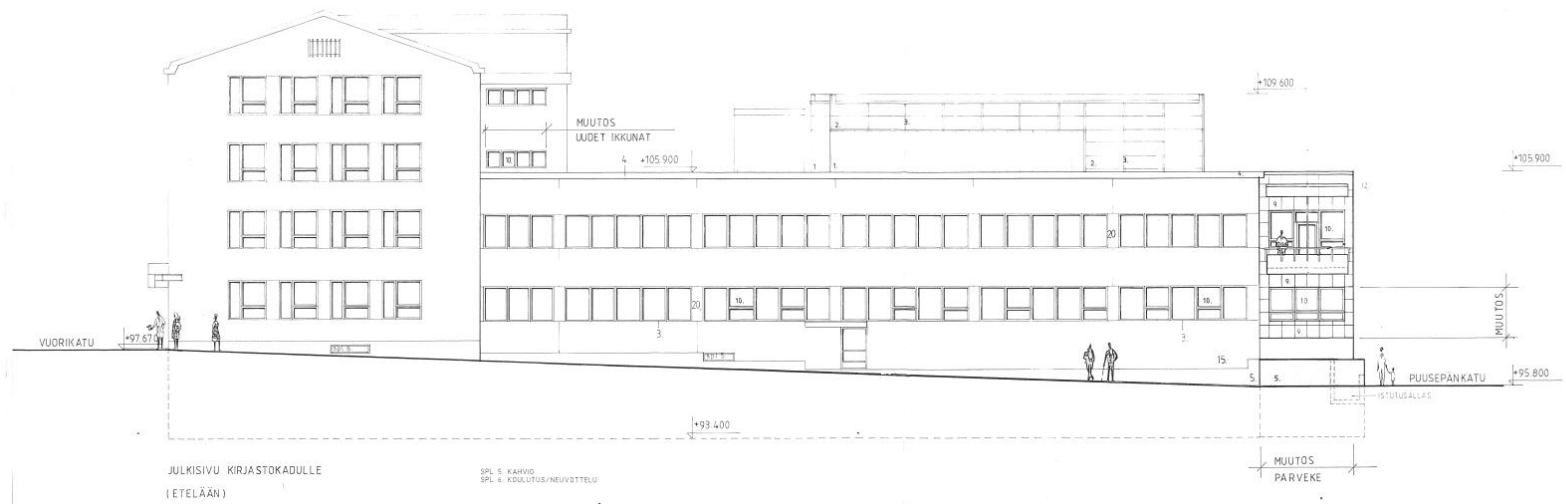
Alkuperäisen osan iso lattiaremontti.

11. 2013

Polkupyörä ja jätekatos

9. Julkisivu Puusepänkadulle (itään) © Lupapiste Kauppa

9. Julkisivu Kirjastokadulle (etelään) © Lupapiste Kauppa

NYKYTILAN KUVAUS

Julkisivut

Rakennukset ovat säilyneet pääsääntöisesti alkuperäisasussaan. Rakennuksien perustukset ja runko on tehty betonista.

Vuoden 1958 harjakattoisen neljä kerroksisen rakennuksen julkisivut on hienoroiskerapattu ja maalattu harmaaksi. Betonisokkelissa on pystyuritus. Sotilaallisesti sommiteltujen ikkunoiden väleissä on valkoiseksi maalattu sileärappaus. Ikkunapuitteet ja pellitykset ovat myös valkoiset. Vuorikadun puoleisella julkisivulla 1.kerroksessa suurien näyteikkunoiden väleissä on tummanruskeaa mosaiikkilaattaa ja alaosassa mustaa kupariprofiililevyä. Tummanharmaa katto on konesaumapinoitettu.

Vuoden 1967 kaksikerroksisen tasakattoisen laajennusosan ja 1996 siiven julkisivut on toteutettu harjatulla betonielementeillä ja ikkunoiden väleissä on sileäbetonielementtiä. Rakennus on pääasiassa valkoinen, mutta Puusepänkadun puolen ulokkeessa on harmaa ruutukuviointi. Rakennuksessa on pitkät nauhamaiset valkoiset ikkunat ja lasitiiltä Puusepänkadun puoleisen julkisivun alareunassa.

Rakennuksesta on tehty kuntotutkimus 20.03.2023 Brado Oy:n toimesta. Kuntotutkimuksessa havaittiin useita vakavia puutteita/vaurioita rakennuksissa ja sen rakenteissa: ”Rakennuksen peruskorjaaminen käyttäjilleen terveelliseksi ja turvallisiksi tiloiksi, vaatii kattavia korjauksia lähes kaikkiin rakennuksiin”

Tulliportinkadun ja Vuorikadun risteys © Paula Pohjamo 7.6.2024

Savon Sanomien sisäpiha Vuorikadulta © Paula Pohjamo 7.6.2024

Savon Sanomien sisäpiha © Paula Pohjamo 7.6.2024

Savon Sanomien pääsisäänkäynti © Paula Pohjamo 7.6.2024

Lehtipoika-patsas © Paula Pohjamo 7.6.2024

Vuorikadun ja Kirjastokadun risteys © Paula Pohjamo 7.6.2024

Kirjastokadun ja Puusepänkadun risteys © Paula Pohjamo 7.6.2024

Kirjastokadulta Puusepänkadun suuntaan © Paula Pohjamo 7.6.2024

Kirjastokadulta Vuorikadun suuntaan © Paula Pohjamo 7.6.2024

Puusepätkadulta Tulliportinkadun suuntaan © Paula Pohjamo 7.6.2024

Puusepätkadulta Kirjastokadun suuntaan © Paula Pohjamo 7.6.2024

Parveke Puusepätkadulla © Paula Pohjamo 7.6.2024

Sisätilat

Savon Sanomien toimitilat keskittyvät nykypäivänä pääasiassa vuoden 1967 laajennusosaan ja 1996 siipeen. Ensimmäisestä kerroksesta löytyy mm. asiakaspalvelupiste, jakelu- ja lähettipalvelut, paikallisjohtajan työhuone, myynnin- ja markkinoinnin tilat sekä Viikkosavon toimipisteet. Toisessa kerroksessa on mm. toimittajien työpisteet, johdon työhuoneet, taukotila ja Savon Aallot radiostudio.

Vanhan kirjapainotalon Vuorikadun puoleisessa päädyssä, jossa ennen sijaitsi Savon Sanomien asiakassisääntäjä, on n. 270 m² vuokratilaa, jossa toimii tällä hetkellä valokuvastudio Lumoamo. Ensimmäisestä kerroksesta löytyy myös mm. Savon Sanomien tietohallinto ja Mediasepät Oy. Toisessa kerroksessa toimii Jakelusepät Oy, mutta kolmas ja neljäs kerros on tyhjiään. Kolmannessa kerroksessa on ollut muutamia lyhytaikaisia vuokralaisia, mutta neljättä kerrosta ei ole saatu vuokrattua eteenpäin. Porrashuoneen ylimmällä tasolla on ullakotilat.

Maan alta kellarikerroksesta löytyy mm. väestönsuoja, varastotilat, kokous- ja koulutustilat, kuntosali, saunakabinetti, kahvio, studio, arkisto ja autohalli. Autohalliin ajetaan Tulliportinkadulta ja siinä on sekä lämmin- että kylmä puoli. Ennen kellarissa on ollut painon tuotantotilat. Ohessa nykytilannetta havainnollistavia valokuvia sisätiloista.

Pääsisäänkäynnin tuulikaappi © Paula Pohjamo 7.6.2024

Asiakaspalvelu © Paula Pohjamo 7.6.2024

Pääaula © Paula Pohjamo 7.6.2024

Pääaula © Paula Pohjamo 7.6.2024

Toimisto © Paula Pohjamo 7.6.2024

Portaiden alatiila © Paula Pohjamo 7.6.2024

Portaat © Paula Pohjamo 7.6.2024

1996 Laajennusosa 1.krs

Työhuone © Paula Pohjamo 7.6.2024

Näkymä työhuoneen ikkunasta © Paula Pohjamo 7.6.2024

1996 Laajennusosa 2.krs

Aula © Paula Pohjamo 7.6.2024

Lasikatto © Paula Pohjamo 7.6.2024

Kokoushuone © Paula Pohjamo 7.6.2024

Kokoushuoneen parveke © Paula Pohjamo 7.6.2024

1967 Laajennusosa 1.krs

Käytävä © Paula Pohjamo 7.6.2024

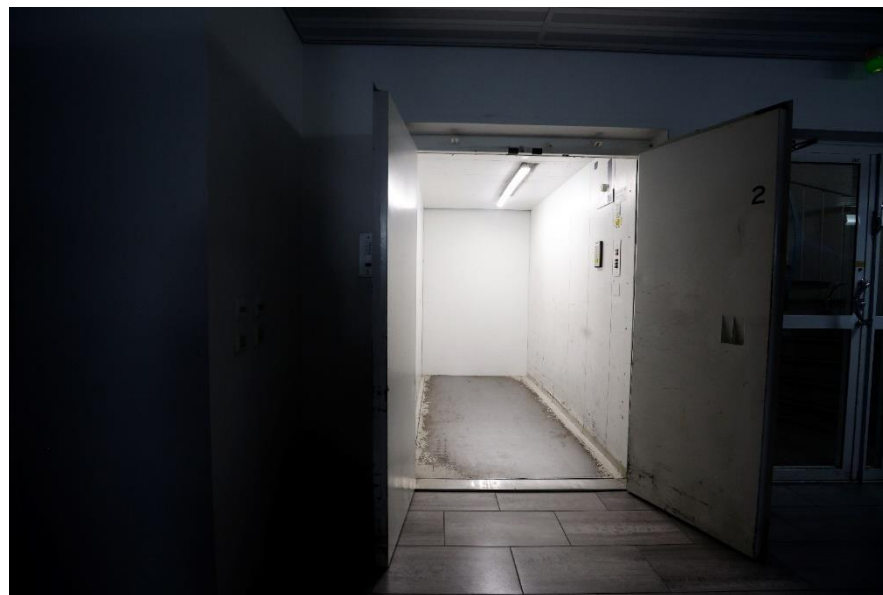
1967 Laajennusosa 2.krs

Taukotila © Paula Pohjamo 7.6.2024

Toimisto © Paula Pohjamo 7.6.2024

Hissi K-2.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Naisten wc-tilat © Paula Pohjamo 7.6.2024

Avokonttori © Paula Pohjamo 7.6.2024

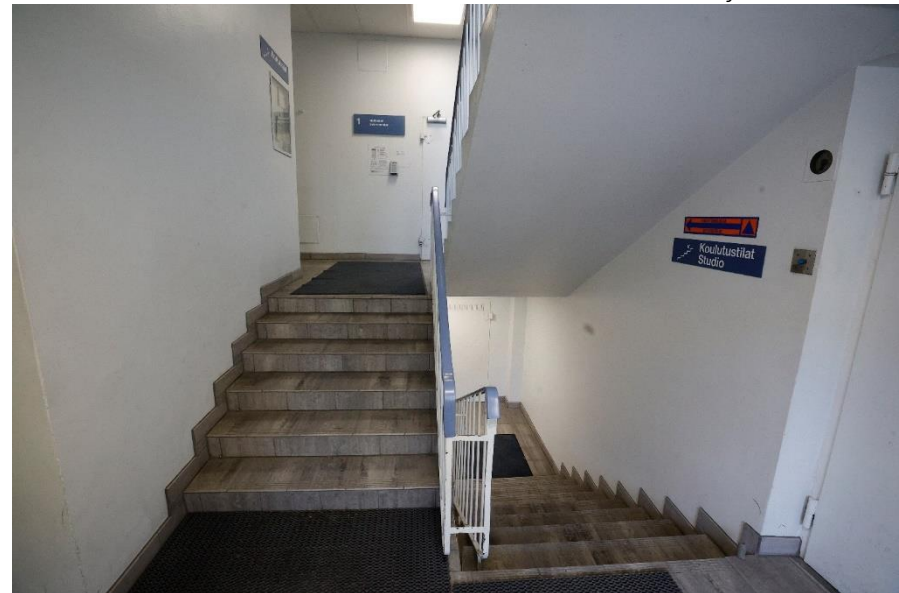
Toimisto © Paula Pohjamo 7.6.2024

Toimistilat 1.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Avokonttori 1.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Porrashuone 1.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Aula/Käytävä 2.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Suljettu porraskaukko 2.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Kokoushuone 2.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Aula 4.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Avotoimisto 4.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

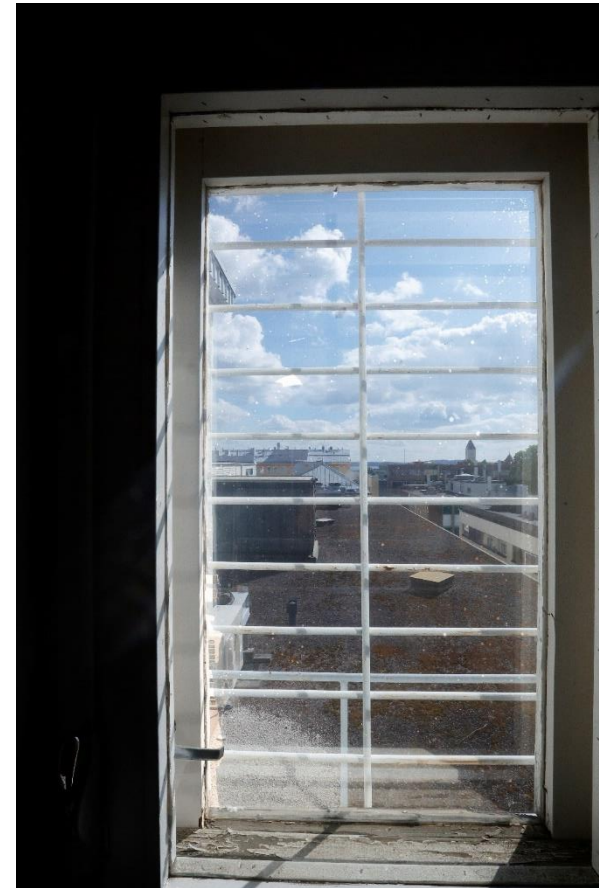
Taukotila 4.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Laite-/Varastotila © Paula Pohjamo 7.6.2024

Toimisto 4.krs © Paula Pohjamo 7.6.2024

Näkymä laite-/varastotilasta © Paula Pohjamo 7.6.2024

Ullakko © Paula Pohjamo 7.6.2024

Aula © Paula Pohjamo 7.6.2024

Koulutus-/Neuvottelutila © Paula Pohjamo 7.6.2024

Neuvottelutila © Paula Pohjamo 7.6.2024

Keittiö © Paula Pohjamo 7.6.2024

Pukuhuone © Paula Pohjamo 7.6.2024

Kahvio © Paula Pohjamo 7.6.2024

Sauna © Paula Pohjamo 7.6.2024

Arkisto © Paula Pohjamo 7.6.2024

Arkisto © Paula Pohjamo 7.6.2024

Varasto © Paula Pohjamo 7.6.2024

Studio © Paula Pohjamo 7.6.2024

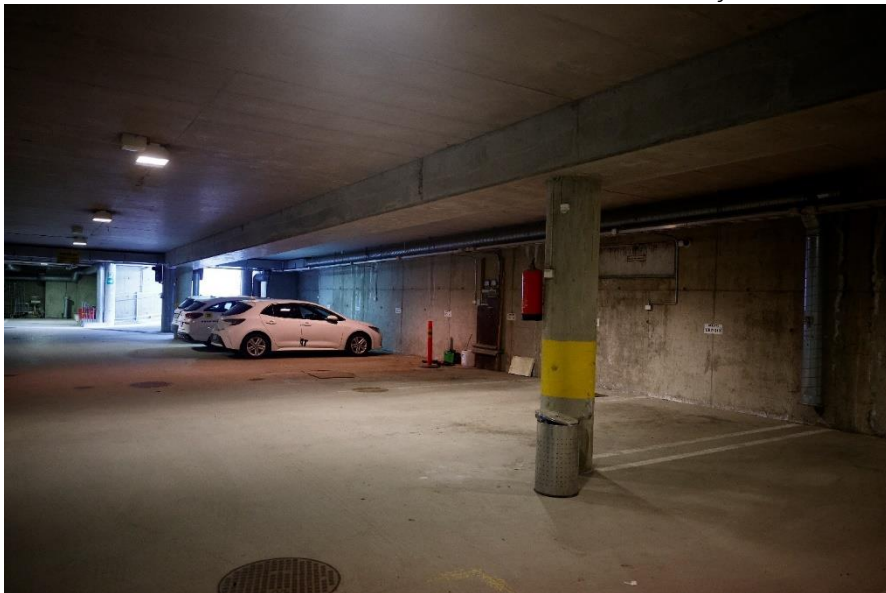
Pukuhuone © Paula Pohjamo 7.6.2024

Kuntosali © Paula Pohjamo 7.6.2024

Autohallin ajoramppi © Paula Pohjamo 7.6.2024

Autohalli © Paula Pohjamo 7.6.2024

JOHTOPÄÄTÖKSET

Savon Sanomien rakennukset sijaitsevat keskeisellä paikalla Kuopion keskustassa. Rakennukset ovat olleet kauan osa kaupunkikuvaa, ja omistajana on koko ajan ollut Savon Sanomat. Tontti rakennuksineen kantaa palan Savon Sanomien historiaa ja muodostaa näin paikallishistoriallisen kokonaisuuden.

Savon Sanomien toiminnan muuntuessa, laajentuessa ja kehittyessä rakennuksiin on tehty runsaasti sisäpuolisia muutoksia. Myös julkisivut ovat saaneet osansa muutostöistä. Massallisesti rakennukset ovat kuitenkin säilyttäneet muotonsa kohtuullisen hyvin. Teknisesti ja rakenteellisesti rakennukset ovat, ilman mittavia korjaustoimia, käyttökänsä lopussa. Tutkimuksissa rakenteista löydettiin mm. mikrobikasvustoja ja sädesientä.

Ulkoasultaan 1958 valmistunut neljäkerroksinen harjakattoinen rakennus on tärkeimpien julkisivujen osalta lähes alkuperäisessä asussa. Massallisesti rakennus ei ole ympäristöstään erottuva, mutta on sopinut Kuopion keskusta-alueen kaupunkirakenteeseen varsin hyvin. Ulkoarkkitehtuuriltaan rakennus on varsin vaatimaton ja muistuttaa aikakauden asuinkerrostaloja. Ikkuna-aukotus on toisteinen, ja julkisivupinnan jakaa vaakasuuntaisesti harmaat rapatut osat ja ikkunavälkien valkoiset sileäksi rapatut osat. Rakennus on aikakaudelle tyypillinen, mutta sen arkkitehtuurissa ei voida nähdä merkittäviä erityispiirteitä.

1967 valmistunut kaksikerroksinen tasakattoinen laajennusosa on myös hyvin vaatimaton, lähinnä funktionalismista ja sen tyylin nauhaikkunoista muotokielenä saanut, tehdasmaisen rakennus. Rakennusta on vuosien varrella laajennettu mm. vuoden 1996 laajennusosalla, ja muokattu muutenkin varsin rajusti. Kirjastokadun ulkoasuun on vahvasti vaikuttanut ikkunoiden ja pellitysten uusiminen, mitä ei ole tehty erityisen hienostuneesti. Korttelikokonaisuudessa on kuitenkin nähtävillä historiallista kerroksisuutta.

Rakennusten sisätilat on muokattu moneen kertaan toiminnan muuttuessa tarpeiden mukaan, ja aivan alkuperäisiä pintoja sisällä ei ole näkyvissä. Vaikka omistaja on pysynyt samana, niin toiminta sisätiloissa on muuntunut vuosien varrella suurestikin, kun alun perin painotaloksi tehdystä rakennuksesta on muokkautunut toimituksen käytössä oleva toimistotalo. Varsinkin ulkoseinien ja pilareiden varaan pystytetyt laajennusosat ovat olleet rakenteeltaan joustavia ja sopeutuneet hyvin käytön aikana tullessiin muutostarpeisiin. 1996 valmistuneen laajennuksen avoporras ja kattoikkuna on sisätiloista ehdottomasti kiinnostavin paikka, mutta rakennustaiteellisesti erityisen arvokkaita tai säilytettäviä sisätiloja rakennuksissa ei ole.

Tontilla sijaitsevilla rakennuksilla on paikallishistoriallista arvoa, ja ne ovat aikakaudelle tyypillisiä rakennuksia. Kokonaisuus on ulkoasultaan kohtuu hyvin säilynyt, ja ilmentää aikansa toimisto- ja tuotantotaloille tyypillisiä pyrkimyksiä. Rakennusten massoittelu on konstailematonta, ja kaupunkikuvaan hyvin sopeutuvaa.

Savon Sanomien toimituksen tilatarpeet ovat viime vuosina supistuneet mm. digitalisaation seurauksena, ja lähitulevaisuudessa kaikille tiloille ei nähdä tarvetta nykyisessä käytössä. Keskeinen sijainti kaupungin keskusta-alueella on yksi keskeinen asia, kun tontin käyttötarkoitusta ja sen rakennuksia jatkokehitetään. Tässä arviotyössä tämä rakennushistoriaselvitys toimii yhtenä osana. Joka tapauksessa tontilla olevien rakennusten tulee jatkossakin sopia vähintään yhtä hyvin kaupunkirakenteeseen.

LÄHDELUETTELO

Brado Oy kuntotutkimus 2023

Kuopion kaupunginarkisto, rakennusluvut.

Kuopion kulttuurihistoriallisen museon Kioski-sovellus www.kulttuuriymparisto.fi-sovellusvuokrauspalvelu

Mustonen, Aada. Rakennusinventointi. Kuopio, vahtivuori, Vuorikatu 21, Savon Sanomien toimitalo. 26.6.2015.

Rakennusvalvonta, Kuopio. Keltainen kortti.

Rakennusvalvonta, Kuopio. Sähköposti keskustelu.

Riekkö, Helena. Kuopion kaupungin rakennushistoria. Kaupungin rakentamisvaiheita vuodesta 1875.

Kuopion historia 6. Kuopio 2005.

Vuorio, Kaija. Savossa Savon Sanomat. Sanomalehti Savon Sanomat 100 vuotta 1907–2007. Savon Sanomat 2007.

Kuvalähteet:

Savon Sanomien kuva-arkisto

Valokuvat Paula Pohjamo 7.6.2024

Lupapiste kauppa, <https://kauppa.lupapiste.fi/#/?q=Vuorikatu%2021%2C%20Kuopio>